

Η ΛΕΞΗ ROBOTΑ

Ο ορισμός της λέξης Robot

Η λέξη ρομπότ προέρχεται από το σλαβικό *robot* που σημαίνει εργασία. Καθιερώθηκε ως όρος με την σημερινή του έννοια το 1920 από τον Τσέχο θεατρικό συγγραφέα Karel Čapek στο έργο του "R.U.R." (Rossum's Universal Robots), όπου σατιρίζει την εξάρτηση της κοινωνίας από τους μηχανικούς εργάτες (ρομπότ) της τεχνολογικής εξέλιξης και που τελικά εξοντώνουν τους δημιουργούς τους. Σε πολλές σύγχρονες σλαβικές γλώσσες (π.χ. την πολωνική) χρησιμοποιείται σαν έκφραση της καθημερινότητας με την έννοια της σκληρής δουλειάς (αντίστοιχο του χαμαλίκι).

Το ρομπότ είναι μια μηχανική συσκευή η οποία μπορεί να υποκαθιστά τον άνθρωπο σε διάφορες εργασίες. Ένα ρομπότ μπορεί να δράσει κάτω από τον απ' ευθείας έλεγχο ενός ανθρώπου ή αυτόνομα κάτω από τον έλεγχο ενός προ-προγραμματισμένου υπολογιστή.

Τα ρομπότ μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε να κάνουν εργασίες οι οποίες είτε είναι δύσκολες ή επικίνδυνες (π.χ. διασώστες και στρατιώτες) για να γίνουν απ' ευθείας από έναν άνθρωπο. Σε άλλες περιπτώσεις, χρησιμοποιούνται για να εκτελέσουν εργασίες ταχύτερα ή φθηνότερα απ' ότι ο άνθρωπος. Έτσι, μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αυτόματη παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων κάποιου προϊόντος και με χαμηλότερο κόστος (για παράδειγμα, στις αλυσίδες παραγωγής).

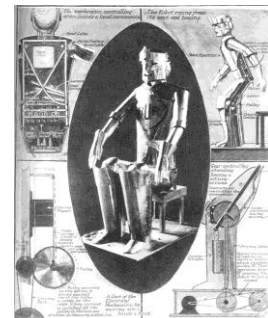
Με την ανάπτυξη και μελέτη των ρομπότ ασχολείται η ρομποτική, επιστήμη που αποτελεί συνδυασμό πολλών κλάδων άλλων επιστημών, κυρίως δε της πληροφορικής, της ηλεκτρονικής και της μηχανολογίας. Στην επιστημονική φαντασία συνήθως συναντούνται ρομπότ τα οποία έχουν τη μορφή ανθρώπου. Αυτά τα ρομπότ καλούνται ανδροειδή. Τα σημερινά ρομπότ δεν είναι ανδροειδή (androids) που κατασκευάστηκαν για να υποδυθούν ανθρώπινα όντα.

Το μυθιστόρημα R. U. R.

(Το βιβλίο R.U.R. γράφτηκε το 1920, έκανε πρεμιέρα στην Πράγα στις αρχές του 1921, διεξήχθη στη Νέα Υόρκη το 1922 και δημοσιεύθηκε στα αγγλικά το 1923.)

Η ιστορία λαμβάνει χώρα σε ένα νησί κάπου στη μέση του ωκεανού. Στο νησί αυτό είναι το κεντρικό εργοστάσιο της Rossum's Universal Robots. Αυτά τα ρομπότ πωλούνται στον κόσμο ως φθινό εργατικό δυναμικό. Η Ellen, σύζυγος του διευθυντή του εργοστασίου, διατάζει τον κορυφαίο μηχανικό παραγωγής Dr. Gall, να δώσει ψυχή στα ρομπότ, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις και να συμπεριφέρονται ανθρώπινα. Όταν τα ρομπότ αντιλαμβάνονται τη σωματική και ψυχική τους δύναμη, κηρύττουν τον πόλεμο σε όλους τους ανθρώπους και σκοπεύουν να καταστρέψουν την ανθρώπινη φυλή. Η Ellen καταστρέφει τη συνταγή για την κατασκευή των ρομπότ σκεπτόμενη ότι θα σώσει έτσι το λαό του νησιού.

Ωστόσο έρχεται αντιμέτωπη με τον πρωτομάστορα Alquist ο οποίος αρνείται να πολεμήσει τα ρομπότ. Το ρομπότ, τα οποία είχαν παραχθεί χωρίς αναπαραγωγικό σύστημα και πεθαίνουν μετά από είκοσι χρόνια από τη φθορά, προσπαθούν να αναγκάσουν τον Alquist να ξαναγράψει τη συνταγή, ο οποίος τα κατηγορεί για το τρελό σχέδιο τους, τη σφαγή όλων των ανδρών. Όταν τα ρομπότ του λένε ότι είναι ο τελευταίος ζωντανός άνθρωπος, τους απελαύνει με μανία έξω από τη μελέτη του και πέφτει για ύπνο. Ξυπνά από δύο ρομπότ, που είναι σαν τους ανθρώπους. Σε αντίθεση με τα άλλα ρομπότ, έχουν συναισθήματα, αισθάνονται αγάπη και είναι ευαίσθητα. Ο Alquist τους στέλνει με ενθουσιασμό σε όλο το ευρύ κόσμο ως οι νέοι Αδάμ και Εύα, δηλαδή μια καινούρια γενιά.

Σε αυτό το περίφημο έργο μπορούμε να δούμε τη στάση του Carek προς την τεχνολογία και την πρόοδο, για την οποία δεν έδειξε ποτέ ενδιαφέρον. Ο Carek είχε πάντα στη μνήμη του τη φρίκη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, όπου η κατάχρηση της τεχνολογίας κατά της ανθρωπότητας ήταν ανατριχιαστική. Ωστόσο γνώριζε πολύ καλά ότι όλες οι τεχνολογίες μπορούν να αποδειχθούν άνευ αξίας για την ανθρωπότητα, αν δεν ξέρει πώς να τις χρησιμοποιεί.

Επίσης επισημαίνει ότι με την πάροδο του χρόνου ακόμα και εμείς οι ίδιοι συμπεριφερόμαστε σαν ρομπότ. Αυτό που τ' αποδεικνύει είναι το γεγονός ότι έχουμε αποκτήσει αυτοματοποιημένα και στερεοτυπικά, τα οποία επαναλαμβάνουμε όλη την ώρα με αποτέλεσμα να βουλιάζουμε τη ζωή μας σε στερεότυπα. Και από την άλλη πλευρά τα μηχανήματα, που έχουμε δημιουργήσει, έτσι ώστε να μη χρειάζεται να ασκούμε χειρωνακτική εργασία, είναι μερικές φορές πιο εφευρετική από εμάς.

Ο Carek σκέφτεται επίσης για το σημαντικό κομμάτι της ζωής μας: την εργασία. Σε αντίθεση με την κοινή γνώμη, η εργασία είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας. Η εργασία είναι μια από τις βασικές ανάγκες μας. Χωρίς δουλειά θα εκφυλιστούμε, γιατί δε θα έχουμε ενδιαφέροντα. Η κατάληξη είναι επίσης πολύ συνήθη για τον Carek.

Κανείς δεν είναι εντελώς αθώος. Ο Domin, ο διευθυντής του εργοστασίου ήθελε το καλύτερο για τους ανθρώπους. Δεν ήθελε να εργάζονται από το πρωί μέχρι το ηλιοβασίλεμα. Αλλά αυτό είναι και το σημείο που έκανε λάθος, επειδή οι άνθρωποι πρέπει να εργάζονται γιατί αλλιώς θα τρελαθούν. Όμως και τα ρομπότ ήθελαν μόνο αυτό που δικαίως τους άξιζε. Το δικαίωμα να λαμβάνουν αποφάσεις. Δεν θα το είχαν, ωστόσο, καταφέρει με τα μέσα που χρησιμοποιούσαν. Τα ρομπότ, ως μηχανές, δίκαια τιμωρήθηκαν μέσα από, το κοινό και για τους ανθρώπους και για τα ρομπότ, τη ζωή, την οποία έζησαν.

Συμπεράσματα – απόψεις

Το ρομπότ προέρχεται από της σλαβικής προέλευσης λέξη “robota”, η οποία σημαίνει αγγαρεία ή καταναγκαστική εργασία. Πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε στο μυθιστόρημα του Τσέχου συγγραφέα, Karel Čapek, στο οποίο σατιρίζεται η εξάρτηση της ανθρώπινης κοινωνίας από τα ρομπότ. Σύμφωνα με το μυθιστόρημα, σε ένα νησί παράγονται ρομπότ, τα οποία πωλούνται ως φθηνό εργατικό δυναμικό. Μια μέρα όμως αντιλαμβάνονται τη δύναμη τους και στρέφονται εναντίων των ανθρώπων, τους οποίους και εξολοθρεύουν. Τέλος,

επισημαίνεται ότι με την πάροδο του χρόνου ακόμα και εμείς οι ίδιοι συμπεριφερόμαστε σαν ρομπότ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CE%BF%CE%BC%CF%80%CF%8C%CF%84>

<http://jerz.setonhill.edu/resources/RUR/>

<http://www.mindfully.org/Reform/RUR-Capek-1920.htm>